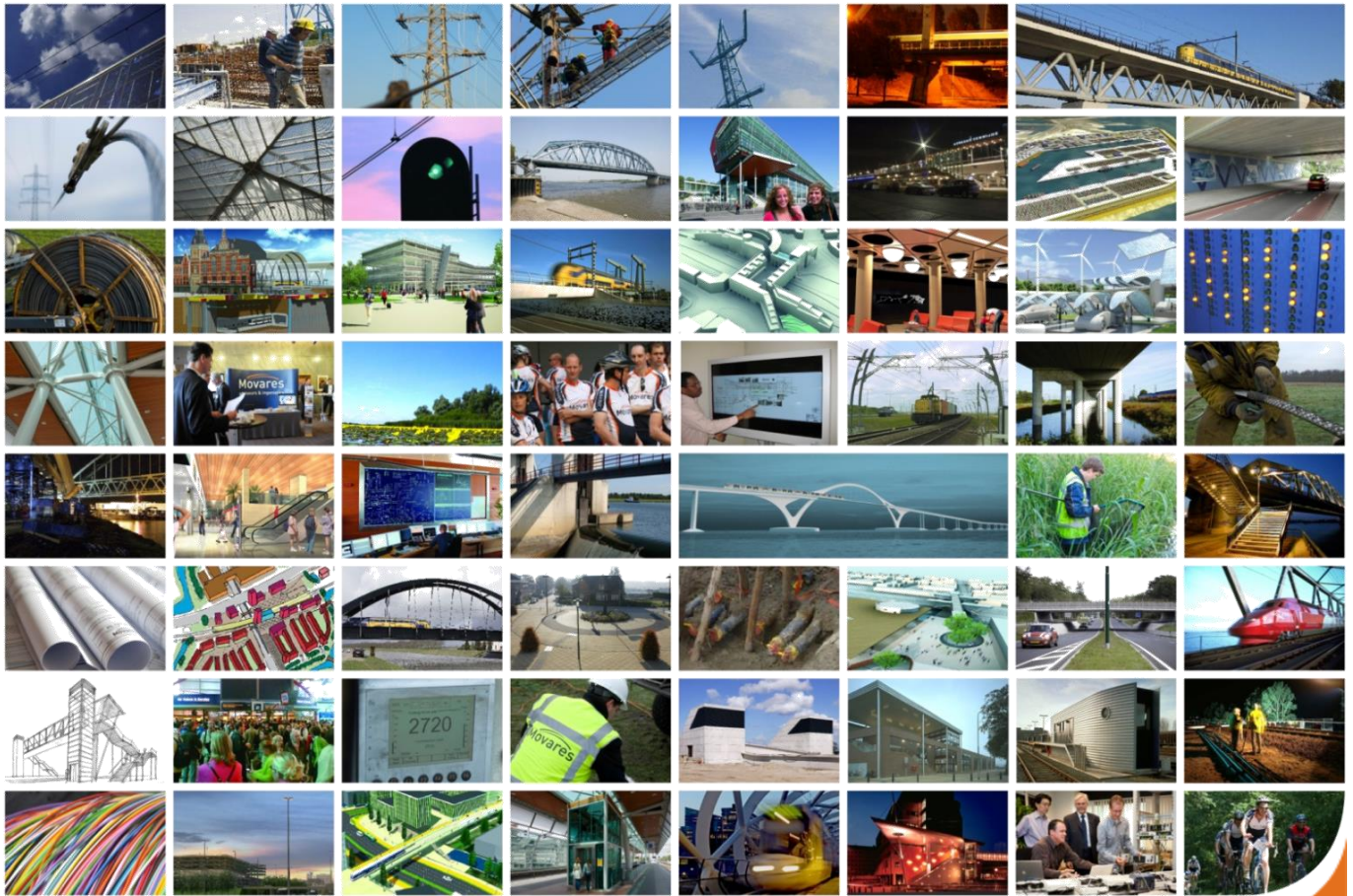

19 juli 2018- Versie 3.0

Autorisatieblad

Versterken 150 kV-net Lutterade-Born

Quickscan ecologie

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Gaag, DO van der	✓	17-07-2018
Gecontroleerd door	Kooij, CA van der	✓	17-07-2018
Vrijgegeven door	Arnold, WJ	✓	19-07-2018

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting
1.0	Versterken 150 kV-net Lutterade-Born Quickscan ecologie	29-11-2017	
2.0	Versterken 150 kV-net Lutterade-Born Quickscan ecologie	22-12-2017	RFA-opmerkingen ontvangen op 11 december 2017 verwerkt
3.0	Versterken 150 kV-net Lutterade-Born Quickscan ecologie	17-07-2018	Te amoveren masten zijn toegevoegd in het rapport. Vernieuwd ontwerp verwerkt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Wettelijk kader	2
1.3	Doel	2
2	Methode	4
2.1	Beschermde gebieden	4
2.2	Beschermde soorten	4
3	Locatie en activiteiten	6
3.1	Locatie	6
3.2	Activiteiten	10
4	Beschermde gebieden	11
4.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	11
4.2	Effecten op beschermde gebieden	16
5	Beschermde soorten	18
5.1	Planten	18
5.2	Vogels	19
5.3	Grondgebonden zoogdieren	22
5.4	Vleermuizen	23
5.5	Reptielen	25
5.6	Amfibieën	25
5.7	Vissen	26
5.8	Ongewervelden	26
5.9	Samenvatting	27
6	Conclusies	28
6.1	Beschermde gebieden	28
6.2	Beschermde soorten	28
	Colofon	30

Bijlage I Wet- en regelgeving

Bijlage 2 Te amoveren masten

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Elektriciteitswet is TenneT aangewezen als de netbeheerder voor het hoogspanningsnetwerk in Nederland. TenneT beheert het hoogspanningsnet in Nederland en in grote delen van Duitsland, in totaal meer dan 22.000 kilometer aan hoogspanningsverbindingen.

Over het hoogspanningsnetwerk wordt elektriciteit op 110.000 Volt (110kV) en hoger getransporteerd. Dit is nodig om een betrouwbare en ononderbroken levering van elektriciteit mogelijk te maken.

In Limburg wordt beperkt elektriciteit opgewekt. Om er voor te zorgen dat er voldoende elektriciteit beschikbaar is, moet er over het hoogspanningsnetwerk vooral stroom naar deze regio toe worden getransporteerd. Voor de toekomst zal de productie in dit deel van het net afnemen, zodat er meer aanvoer vanaf andere productielocaties nodig is. Het bestaande 150 kV-hoogspanningsnetwerk (zie onderstaande afbeelding) voldoet niet aan alle technische eisen om in deze toenemende behoefte te kunnen voorzien, en om bij verstoringen in de omgeving de leveringszekerheid te garanderen.

Om aan de technische eisen te voldoen, en om klaar te zijn voor de toekomstige situatie, is het voor TenneT noodzakelijk om het 150 kV-hoogspanningsnetwerk in deze regio te versterken. Daarom is het voornemen om de volgende werkzaamheden uit te voeren:

- 1- Het realiseren van een nieuwe 150 kV (150.000 Volt) kabelverbinding tussen het hoogspanningsstation Graetheide (gelegen ten noorden van Chemelot-terrein, te oosten van de rijksweg) en het hoogspanningsstation Lutterade (gelegen in de woonkern Lindenheuvel). De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt ondergronds aangelegd.
- 2- Aanpassing van de aankoppeling nabij hoogspanningsstation Born.
- 3- Uitbreiding van hoogspanningsstation Graetheide

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming (beschermde soorten en beschermde gebieden);
- Provinciaal beleid, beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 inwerking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. Zie voor uitleg over het wettelijk kader bijlage 1.

1.3 Doel

Het doel van de voorliggende quickscan is toetsing van de voorgenomen ingreep aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quickscan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen. Hierbij wordt ook de relatie gelegd met hoe

omgegaan dient te worden met de Gedragscode Flora- en faunawet die opgesteld is voor werkzaamheden van Tennet met betrekking tot ruimtelijke ontwikkeling en inrichtingsprojecten.

Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quickscan behandelt de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing/vergunning nodig in het kader van de natuurwetgeving? En is hier vrijstelling voor vanuit de gedragscode.

2 Methode

Voor de quickscan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Beschrijving locatie en voorgenomen activiteiten (hfdst 3);
- Beschrijving nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingreep op deze gebieden (hfdst 4);
- Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hfdst 5);
- Opstellen conclusies (hfdst 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor de beschermde gebieden en beschermde soorten besproken:

2.1 Beschermde gebieden

Er is een bureauonderzoek naar beschermde gebieden uitgevoerd. Dit betreft Natura-2000 gebieden (beschermde door de Wet natuurbescherming) en gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (provinciaal beleid).

Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten als gevolg van bijvoorbeeld verstoring door geluid of licht. Bij Natura 2000-gebieden is tevens gekeken naar 'externe werking'. Hierbij wordt naar indirecte effecten gekeken op beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied, ook als er geen sprake is van ruimtebeslag. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij wordt gedacht aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de 'nee-tenzij procedure' voor NNN gebied.

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten meegenomen die jaarrond zijn beschermd. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden vernietigd. Ook mogen vogels niet worden verstoord indien de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Dit kan door werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd, uit te voeren buiten het broedseizoen. Door het nemen van deze maatregel is het niet nodig om alle vogelsoorten in beeld te hebben die mogelijk in het onderzoeksgebied kunnen broeden.

Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar rond het plangebied geraadpleegd.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 31 oktober 2017 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan het plangebied gebracht. De locaties van de te amoveren masten zijn op 25 april 2018 bezocht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond het plangebied.

De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals boomcamera, batdetector, vallen). Tijdens de inspectie heeft ook een biotoopbeoordeling plaatsgevonden waarbij is gekeken naar aanwezige geschikte biotopen voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichtingsprojecten (zoals het aanleggen van nieuwe kabels) is door Tennet een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode opgesteld. Hierin is vastgesteld hoe om te gaan met effecten van werkzaamheden op de aanwezige flora en fauna. De gedragscode is opgesteld aan de hand van de Flora- en faunawet en is nog niet bijgewerkt naar aanleiding van het intreden van de Wet natuurbescherming. De gedragscode is nog steeds van toepassing, echter niet voor soorten die niet beschermd waren onder de Flora- en faunawet, maar wel onder de Wet natuurbescherming. Wanneer effecten op nieuwe beschermde soorten zich voor doen dienen aparte maatregelen getroffen te worden.

Naar aanleiding van de verwachte effecten wordt bepaald of aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd en welke maatregelen benodigd zijn.

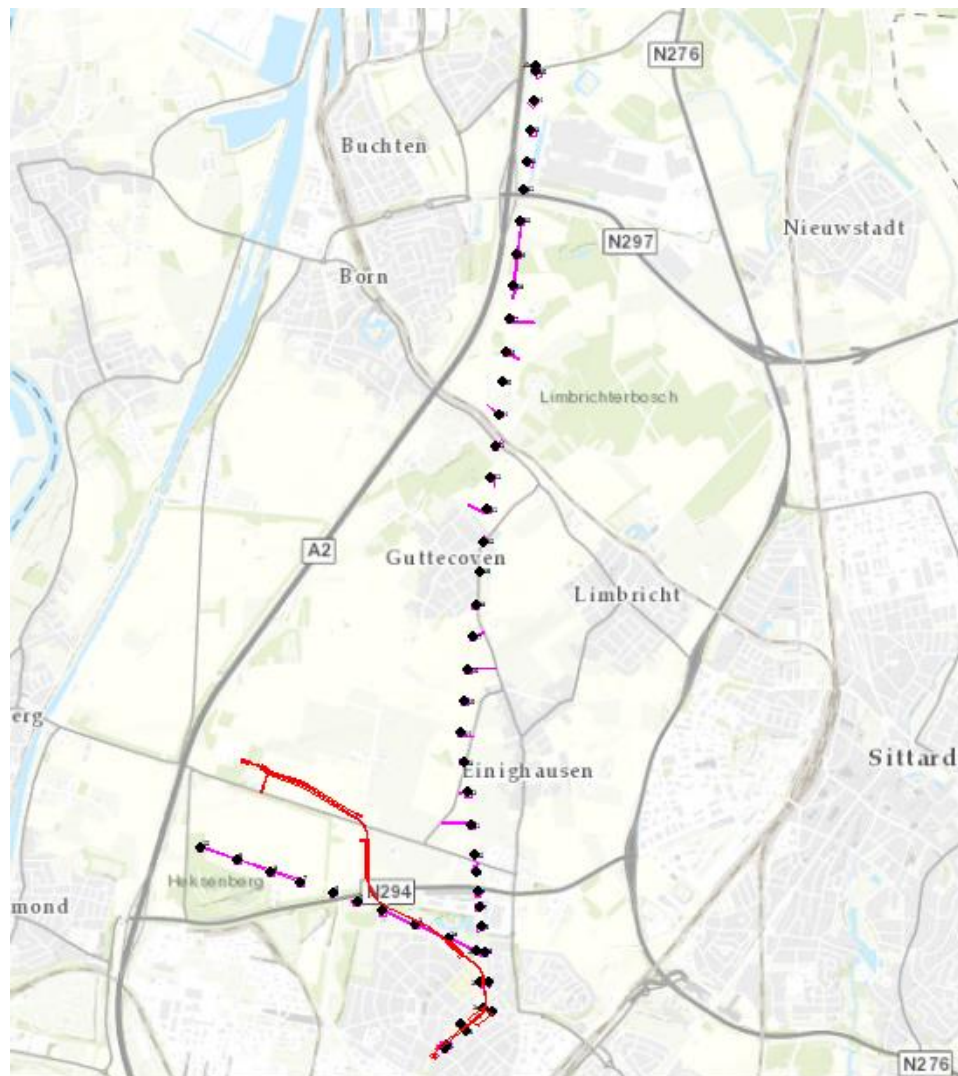
3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

Het plangebied is gelegen in de omgeving Lindenheuvel bij Sittard in de provincie Limburg. De kabel zal gelegd worden vanuit Lindenheuvel door parken en landbouwgrond. Het traject eindigt in het noorden in een bosgebied (zie figuur 2). Ook zullen twee trajecten van hoogspanningsmasten geamoveerd worden. Dit is te zien in figuur 1. Deze zijn genummerd van 1 tot en met 10 voor het westelijke traject en van 1 tot en met 35a (ingezoomde kaarten in bijlage 2).

Delen van het traject (de enkele lijn in figuur 1, ingezoomd in figuur 2) worden geboord. De bredere stukken in figuur 1 geven aan waar werkterrein nodig is ten behoeve van de open ontgraving en de intrede en uitrede locaties voor de gestuurde boringen.

Foto 1 t/m 5 geven een impressie van het plangebied.

Figuur 1: Topografische kaart met het projectgebied inclusief werkterreinen in rood. Zwarte punten zijn hoogspanningsmasten die geamoveerd zullen worden. De paarse lijntjes zijn de aan en afvoerroutes voor deze te amoveren masten.

Figuur 2: Topografische kaart met het projectgebied inclusief werkterreinen in rood. Exclusief te amoveren masten.

Foto 1: Werkterrein parallel aan de Bergerweg. Landbouwgrond.

Foto 2: Werkterrein parallel aan de Veldweg. Intensieve landbouwgrond en akkers.

Foto 3: Werkterrein ter hoogte van de Bosweg. Intensieve landbouwgrond.

Foto 4: Werkterrein bij de Lindenheuvel. Landbouwgrond met Koolzaad.

Foto 5: Werkterrein bij Tennet station aan de Valderenstraat. Grasveldje met struik vegetatie.

3.2 Activiteiten

Ten behoeve van het project “Versterken 150 kV-net Lutterade-Born” wordt een dubbelcircuit kabelverbinding aangelegd tussen Graetheide en Lutterade, waarbij de bestaande bovengrondse 150 kV-verbindingen Lutterade Urmond en Born (Holtum)-Lutterade worden geamoveerd.

De volgende activiteiten zullen plaatsvinden in het plangebied:

- Aanleggen ondergrondse kabelverbinding middels open ontgraving en HDD gestuurde boring;
- Aanleggen van werkwegen en –terreinen;
- Amoveren van bestaande hoogspanningsmasten (dit vindt plaats nadat de kabel in bedrijf is genomen);
- Kappen bomen binnen plangebied.

4 Beschermde gebieden

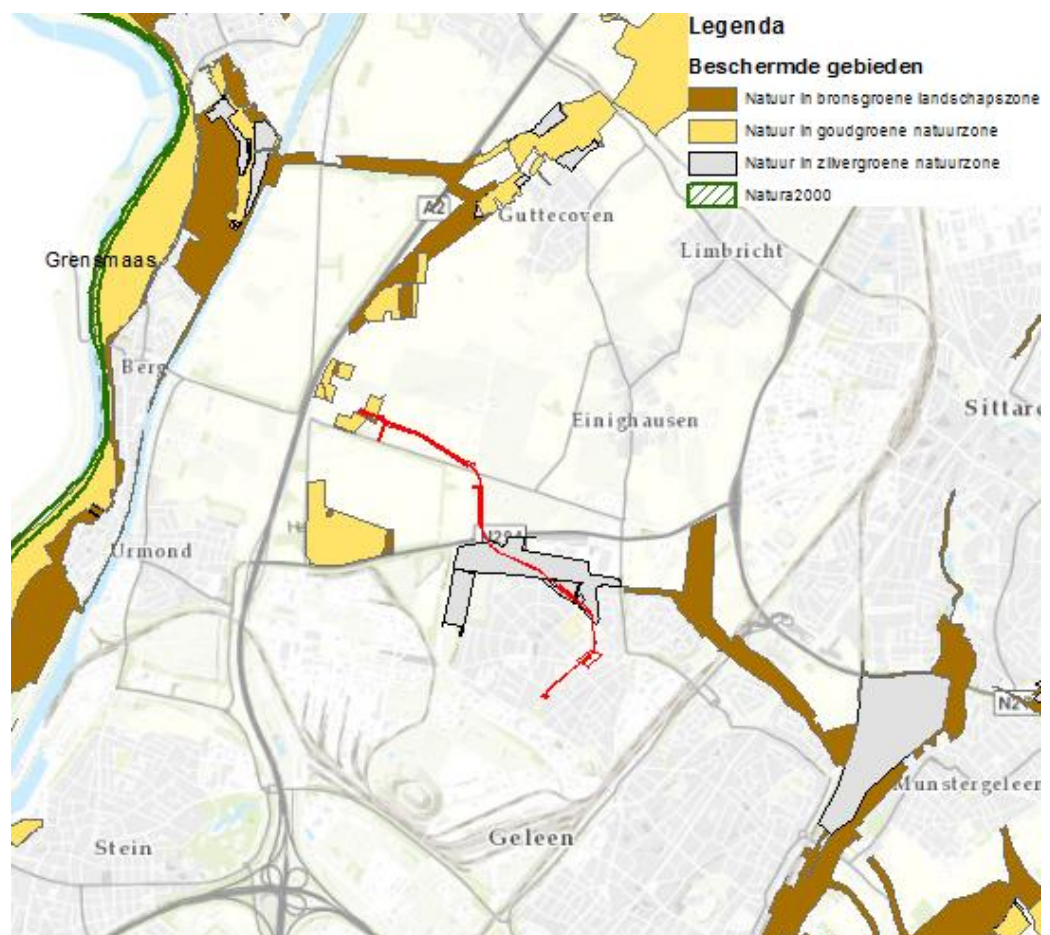
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op deze gebieden.

In figuur 3 en 4 is de ligging van de beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

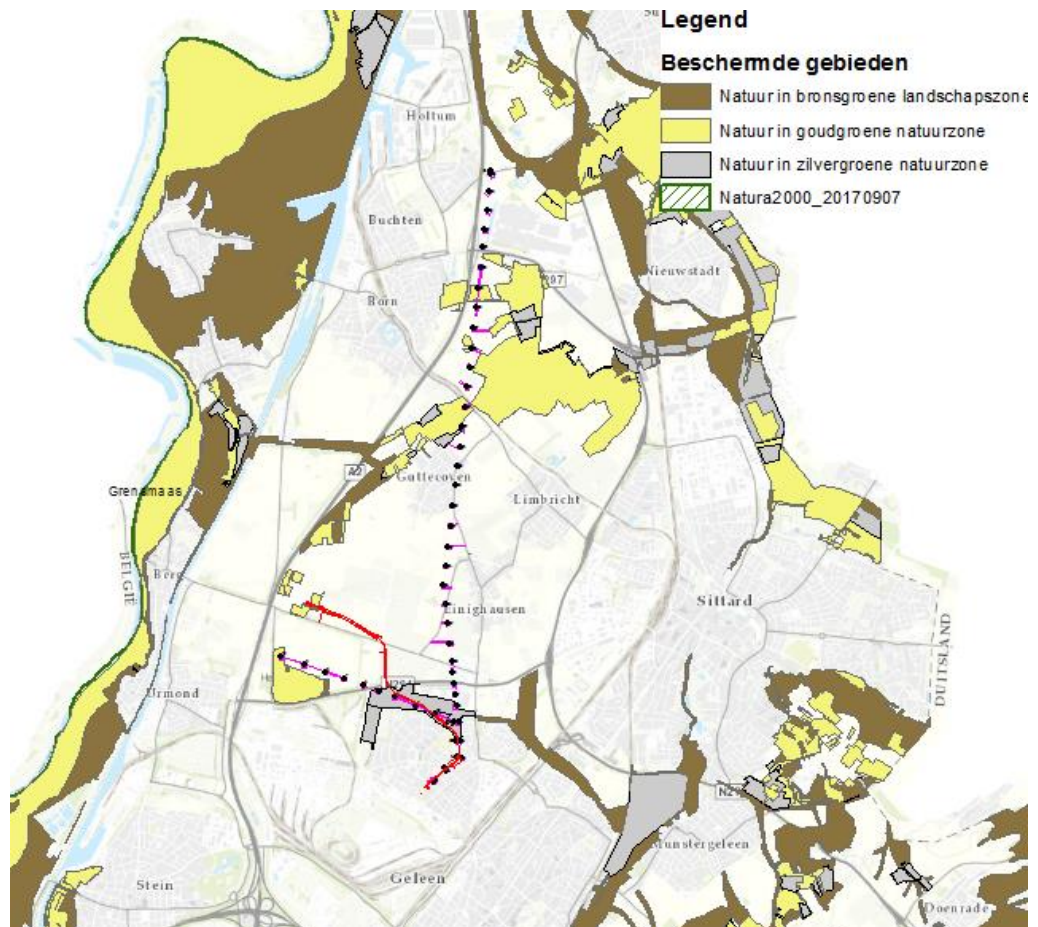
Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Grensmaas bevindt zich op een afstand van ongeveer 2 kilometer (zie figuur 3 en 4).

Figuur 3: De ligging van het projectgebied (rood) ten opzichte van de provinciale goudgroene natuurzone (goud), zilvergroene natuurzone (zilver), bronsgroene landschapszone (bruin) en Natura 2000-gebied (groen gearceerd). (Bron: provincie Limburg, 31-01-2017).

Figuur 4: De ligging van het projectgebied (rood), inclusief te amoveren masten (zwart) ten opzichte van de provinciale goudgroene natuurzone (goud), zilvergroene natuurzone (zilver), bronsgroene landschapszone (bruin) en Natura 2000-gebied (groen gearceerd). (Bron: provincie Limburg, 31-01-2017).

Provinciaal beleid

De provincie Limburg heeft meerdere vormen van gebiedsbescherming ten behoeve van natuur die vastgelegd zijn in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). Het gaat hierbij om de goudgroene en zilvergroene natuurzone en de bronsgroene landschapszone. De effecten van het project op deze drie zones zullen in de volgende paragrafen worden beschreven.

Goudgroene Natuurzone

Het plangebied heeft in het noorden ruimtebeslag op de goudgroene natuurzone zoals te zien is in figuur 3 en 5. Het gaat om 650 m². Het terrein met ruimtebeslag bestaat voornamelijk uit een stuk grasland met bomen ernaast. Mogelijk worden enkele bomen geraakt. Dit ruimtebeslag zal mogelijk voor een deel permanent zijn, omdat hier de kabel weer boven de grond komt.

Aanvullend zal tijdelijk ruimtebeslag optreden vanwege werkterrein op de locatie van de te amoveren masten nummer 22, 23, 26, 29 en voor het westelijke traject nummer 10.

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur (POL 2014).

Zilvergroene Natuurzone

Het plangebied heeft tijdelijk ruimtebeslag vanwege werkterrein op de zilvergroene natuurzone zoals te zien is in figuur 3 en 6. Het gaat om ca. 4.000 m².

Aanvullend zal tijdelijk ruimtebeslag optreden op de locatie van de te amoveren masten met nummer 4, 5, 6 en voor het westelijke traject nummer 2c, 2d, 3, 4 en 5

Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties (POL 2014).

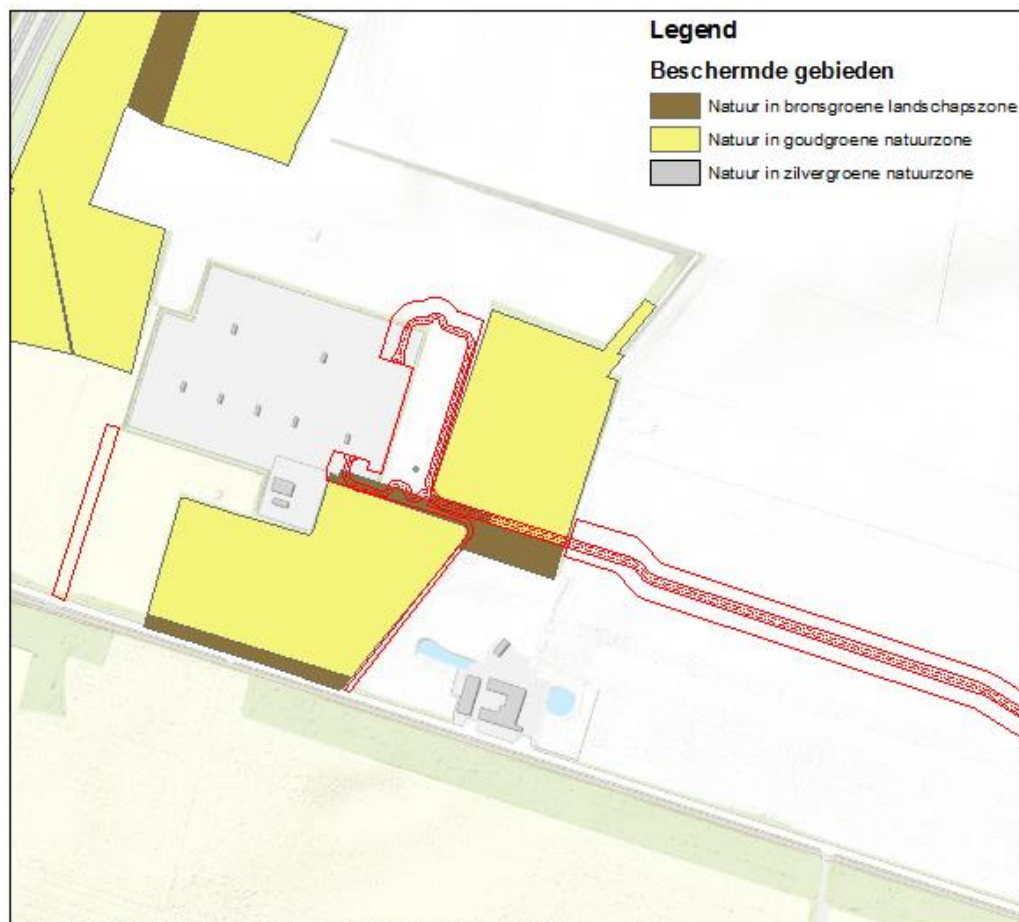
Naar verwachting zal zeer spoedig een wijziging in het POL worden doorgevoerd waardoor de bescherming van de zilvergroene natuurzone zal worden aangepast. Ten tijde van het veldbezoek was deze nog niet van kracht, maar de provincie Limburg heeft laten weten dat ook projecten die alvorens zijn gestart rekening moeten houden met dit nieuwe beleid (provincie Limburg).

Tijdelijk ruimtebeslag in de Zilvergroene natuurzone dient teruggebracht te worden naar de oorspronkelijke staat. Dit laatste is in het geval van dit project van toepassing.

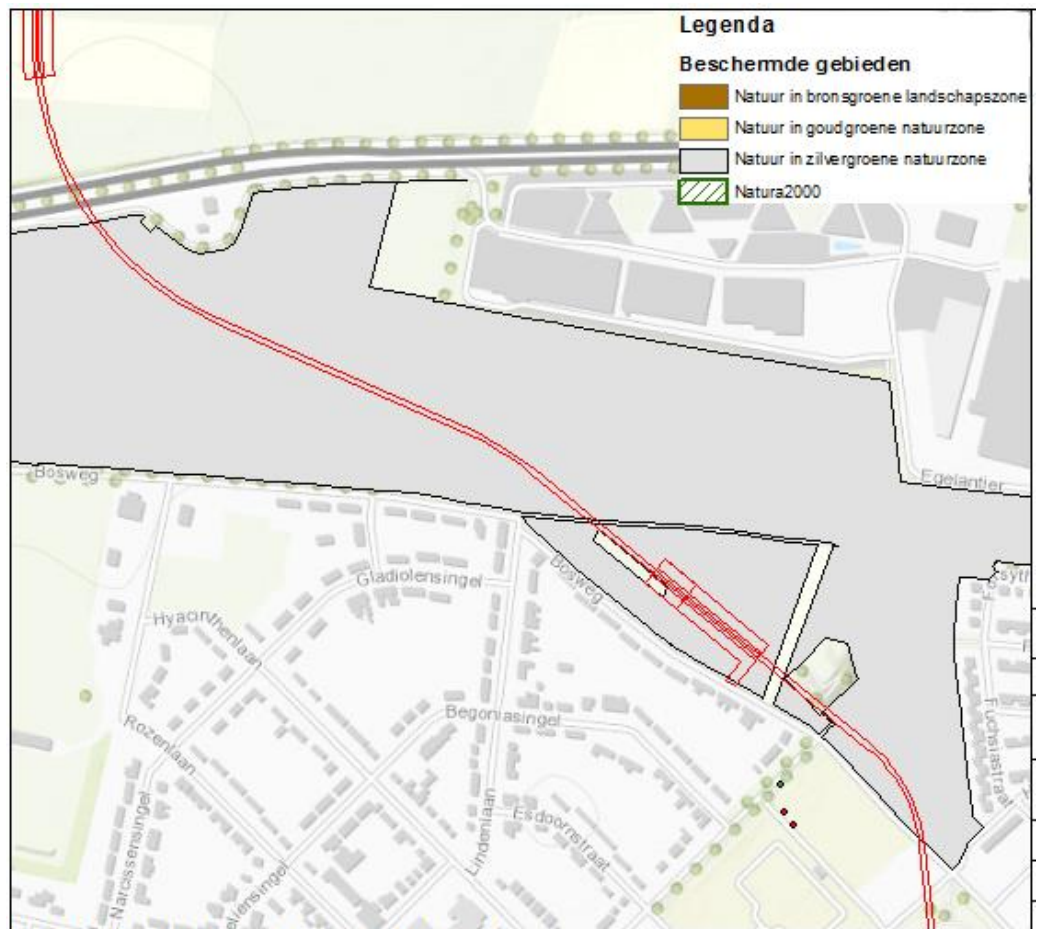
Bronsgroene Landschapszone

Het plangebied heeft tijdelijk ruimtebeslag op de bronsgroene landschapszone van de provincie Limburg zoals te zien in figuur 3 en 5. Het gaat om ca. 1.340 m².

De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor zoals infrastructuur, woningen en toeristische voorzieningen e.d. (POL 2014).

Figuur 5: Uitsnede van de noordelijke aansluiting aan het 150kV station (rood). Ligging ten opzichte van de goudgroene natuurzone (goud) en bronsgroene landschapszone (bruin). (Bron: provincie Limburg, 31-01-2017).

Figuur 6: Uitsnede van de open ontgraving ter hoogte van de Bosweg (rood). Ligging ten opzichte van de zilvergroene natuurzone (zilver) (Bron: provincie Limburg, 31-01-2017).

Natura 2000-gebieden

Er vindt geen ruimtebeslag op een Natura 2000-gebied plaats. Het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied Grensmaas bevindt zich op een afstand van ongeveer 2 kilometer. Gezien deze afstand zijn indirecte effecten door de werkzaamheden als gevolg van geluid, trillingen en licht uitgesloten. Het Natura 2000-gebied Grensmaas is niet opgenomen in het Programma Aanpak Stikstof (PAS) 2015-2021. In bijlage 3 van de PAS is voor dit Natura 2000-gebied aangegeven: *Er zijn geen instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen of soorten met stikstofgevoelig leefgebied.*

Dit betekent dat effecten als gevolg van tijdelijke stikstofuitstoot tijdens de aanlegwerkzaamheden op de voor het gebied aangewezen habitattypen of soorten zijn uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen nodig voor Natura 2000-gebieden.

Goudgroene Natuurzone

Het plangebied heeft ruimtebeslag op de goudgroene natuurzone. Er zullen bomen gekapt worden en eventueel permanent verlies van natuurwaarde plaatsvinden doordat op deze locatie de kabel boven de grond komt. Het is nog niet volledig duidelijk of het ruimtebeslag vermeden kan worden en of er eventueel een deel van het ruimtebeslag alleen tijdelijk is.

Wanneer er permanent ruimtebeslag plaats zal vinden heeft de provincie Limburg aangegeven een geschillen regeling te prefereren. Hierbij moet gedacht worden aan een financiële vergoeding per oppervlakte verloren goudgroene natuurzone. Het eventuele ruimtebeslag en de compensatie hiervoor dient te worden besproken met de provincie Limburg.

In het geval van te amoveren mast nummer 10 west, 22, 23, 26 en 29 dient rekening te worden gehouden met de aanwezige beschermde gebieden waar de masten op staan. Er dient gewerkt te worden vanaf de zijde waar geen beschermde natuurgebieden voorkomen. Bomen en struikgewas dienen gespaard te blijven. Wanneer dit niet mogelijk is vindt ruimtebeslag plaats en dient er contact opgenomen te worden met de provincie over eventuele compensatie.

Zilvergroene Natuurzone

Het plangebied heeft tijdelijk ruimtebeslag op de zilvergroene natuurzone. Het gebied waar het tijdelijk ruimtebeslag zal plaatsvinden bestaat uit een weiland zonder mogelijkheden voor beschermde soorten. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen en deze worden ook niet verwacht. Het heeft daarom geen functie als verbinding tussen natuurzones. Vanwege de tijdelijke aard is geen compensatie nodig (dit is afgestemd met de provincie Limburg). Wel dient na afloop van de werkzaamheden het gebied teruggebracht te worden naar de oorspronkelijke staat.

De te amoveren masten 2c, 2d, 3, 4 en 5 aan de oostzijde en 4, 5, 6 aan de westzijde, staan in de zilvergroene natuurzone. Dit gebied bestaat nu uit grasland. Na het verwijderen van de masten dient de locatie teruggebracht te worden naar de oorspronkelijke staat of beter.

Bronsgroene Landschapszone

Het plangebied heeft ruimtebeslag op de bronsgroene landschapszone. Het gaat om tijdelijk ruimtebeslag. Het gebied waar de bronsgroene landschapszone zich bevindt bestaat uit bosgebied met een grasveld. Er worden enkel tijdelijke effecten verwacht door het werkterrein. Indirecte effecten zoals licht en trillingen dienen voor het grootste deel vermeden te worden door standaard maatregelen die beschreven staan in hoofdstuk 6.2 in de paragraaf maatregelen. Na afloop van de werkzaamheden dient het ruimtebeslag op de bronsgroene landschapszone te worden hersteld tot de originele staat.

5 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in en nabij het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar binnen het plangebied rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Planten

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten planten in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Bij het veldonderzoek is gekeken naar het aanwezige biotoop en afgestorven plantdelen en kiemplanten. Het biotoop in het plangebied is te typeren als relatief intensieve landbouwgrond en graslanden. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene soorten aangetroffen. Het grootste deel van het gebied is grasland en landbouwgrond. Er zijn geen beschermde planten aangetroffen. Het onderzoek is niet in de optimale periode uitgevoerd voor het waarnemen van beschermde planten. Echter, op basis van het aanwezige biotoop binnen het plangebied kan al uitspraak worden gedaan dat er ook geen beschermde plantensoorten worden verwacht.

De locaties van de te amoveren masten bestaan voornamelijk uit hoog struikgewas met onder andere lijsterbes en meidoorn. Er worden geen beschermde soorten planten verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop ook niet verwacht. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten worden uitgesloten. Er zijn voor planten geen vervolgstappen nodig.

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten met jaarrond beschermd nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoekgebied bekend zijn.

Tabel 1: Vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wn
Roek	V
Buizerd	V
Grote Gele Kwikstaart	V
Havik	V
Huismus	V
Sperwer	V

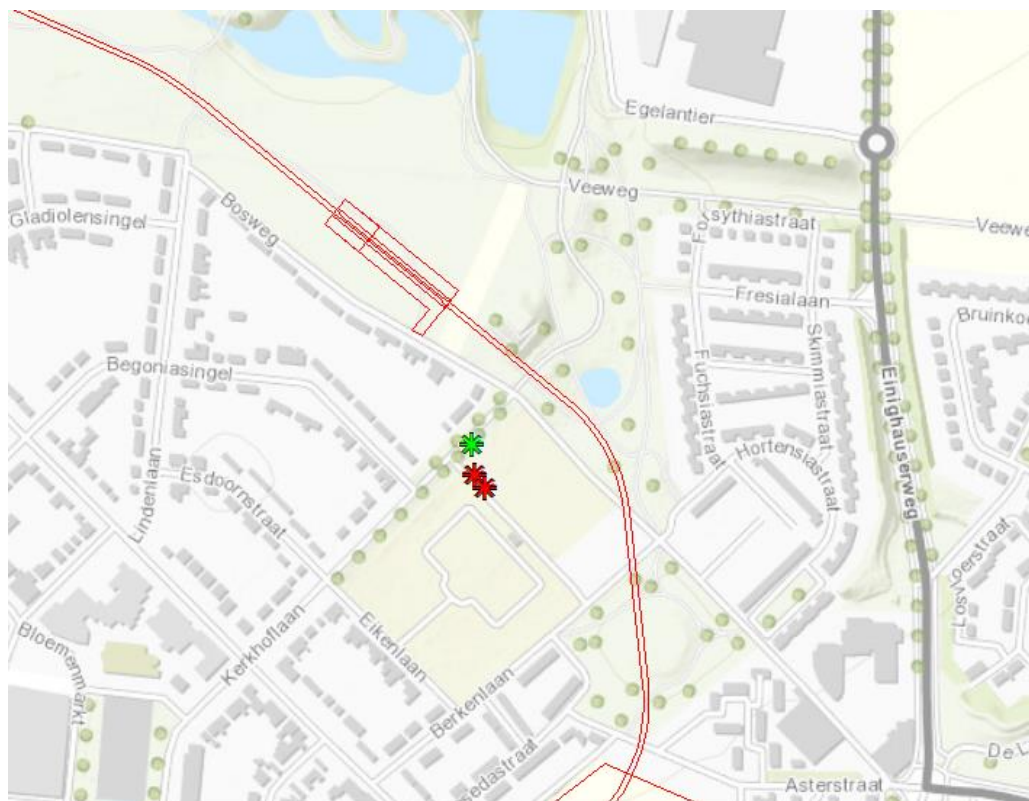
Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Andere*= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied bestaat voor een groot deel uit landbouwgrond en grasland. Hier kunnen soorten als kievit, graspieper etc. broeden. Ook kunnen de velden met koolzaad gebruikt worden als foerageergebied. In het noordelijke einde van het traject is een bosgebied aanwezig waar soorten als merel, koolmees en boomklever kunnen broeden.

Er zijn 3 horsten aangetroffen op enige afstand van het plangebied (zie figuur 7). Een horst is een nest die door grotere vogels, waaronder jaarrond beschermd roofvogels, gebruikt worden. Eén hiervan is met enige zekerheid van een ekster. Nesten van eksters zijn niet algemeen jaarrond beschermd. Ze zijn jaarrond beschermd indien er zwaarwegende ecologische omstandigheden zijn. De aantallen eksters in Nederland zijn de laatste jaren stabiel (www.sovon.nl). Verder zijn er meerdere alternatieve locaties in de omgeving aanwezig die als nestlocatie kunnen dienen. Er is in dit geval dus geen sprake van zwaarwegende ecologische omstandigheden.

De twee andere horsten kunnen in gebruik zijn door roeken. Verderop is een grotere roeken kolonie te vinden. Deze twee nesten maken daar mogelijk onderdeel van uit.

Figuur 7: Locaties van horsten in de buurt van het plangebied. Groene asterisk is een eksternest en de rode zijn potentiële roeken nesten.

Rond enkele van de te amoveren masten is hoog struikgewas aanwezig. Hier kunnen algemene broedvogels in nestelen. Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Binnen het projectgebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Indien binnen het broedseizoen (globaal van 15 maart tot 15 juli) vegetatie wordt verwijderd of bomen worden gekapt kan het zijn dat hiermee nesten worden vernield of zodanig worden verstoord dat nesten verloren gaan.

Er zijn twee horsten aanwezig in de omgeving van het plangebied die geschikt zijn als broedplek voor roeken. De nesten van de roek zijn jaarrond beschermd. De horsten bevinden zich echter op een afstand van 140 meter. De voorgenomen werkzaamheden zullen weinig tot geen effect hebben op het broedsucces van de potentiële roeken. Aanvullend onderzoek is daarom niet nodig.

Er is geen aanvullend onderzoek nodig naar vogels met jaarrond beschermde nesten. Wel kunnen er algemene broedvogels in het plangebied voorkomen. Om effecten op broedende vogels te voorkomen zijn onderstaande maatregelen in de Gedragscode van Tennet opgenomen (zie figuur 8). Hierin wordt verwezen naar de natuurkalender. Deze is opgenomen in onderstaande figuur 9.

Vogels	Werkzaamheden worden in beginsel gepland in een groen gemarkeerde periode (zie natuurkalender). In die situatie zijn er geen aanvullende voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet, tenzij er jaarrond beschermde nesten voorkomen. Werkzaamheden kunnen eveneens worden uitgevoerd in de oranje gemarkeerde periode als na vooronderzoek is gebleken dat zich geen broedende vogels op of rond het werkterrein bevinden. Werkzaamheden worden in beginsel niet uitgevoerd tijdens de rood gemarkeerde periode en uitsluitend als na vooronderzoek is gebleken dat zich geen broedende vogels op of rond het werkterrein bevinden. Aangetroffen broedende vogels, hun nesten en eieren dienen altijd te worden ontzien, ook buiten de genoemde broedperiode. Nesten uit de categorie 'jaarrond beschermde nesten' worden in beginsel niet weggehaald en niet beschadigd. Als de kans bestaat dat een nest uit de categorie 'jaarrond beschermde nesten' wordt vernietigd, wordt de in paragraaf 5.4 en bijlage 3 (jaarrond beschermd nesten) voorgeschreven werkwijze gevolgd. De werkwijze wordt door een ter zake kundige in een mitigatieplan vastgelegd. Het aanbrengen van preventieve maatregelen met betrekking tot nestbouw op risicovolle locaties is toegestaan, mits broedende vogels op dat moment ontbreken.

Figuur 8: Gedragscode voor het bouwen en aanpassen van hoogspanningsmasten en –leidingen. Onderdeel: Vogels (bron: uitsnede uit gedragscode Tennet).

Soortgroep	Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Vogels *													

Figuur 9: Natuurkalender voor het bouwen en aanpassen van hoogspanningsmasten en –leidingen. Onderdeel: Vogels (bron: uitsnede uit gedragscode Tennet).

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoekgebied bekend zijn.

Tabel 3: Beschermde grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wn
Wild zwijn	A
Bosmuis	A*
Dwergspitsmuis	A*
Huisspitsmuis	A*
Dwergmuis	A*
Aardmuis	A*
Veldmuis	A*
Das	A
Haas	A*
Ree	A*
Egel	A*

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Andere*= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

De werkterreinen in het plangebied bestaan voornamelijk uit landbouwgrond of grasland. Vanwege de gecultiveerde aard van het landschap worden geen streng beschermde soorten verwacht. Wel worden algemeen vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren verwacht zoals egel en aardmuis.

In het werkterrein aan het noordelijke einde van het traject is volgens de NDFF een das waargenomen. Er zijn echter in en rond het werkterrein geen sporen van dassen aangetroffen. Het gebied kan als foerageergebied of looproute gebruikt worden. De werkzaamheden zullen tijdelijk ruimtebeslag hebben op dit potentiële foerageergebied. Na de afronding van de werkzaamheden zal het deel waar de kabel boven de grond komt mogelijk permanent ruimtebeslag hebben. Er is echter voldoende geschikt leefgebied dat blijft bestaan tijdens en na de ingreep. Het is daarom geen cruciaal leefgebied..Effecten op essentieel foerageergebied worden niet verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is geschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren (waarvoor binnen de provincie Limburg een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling), zoals de egel en aardmuis. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord.

Voor algemene soorten als egel en aardmuis geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd vanaf één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te vluchten.

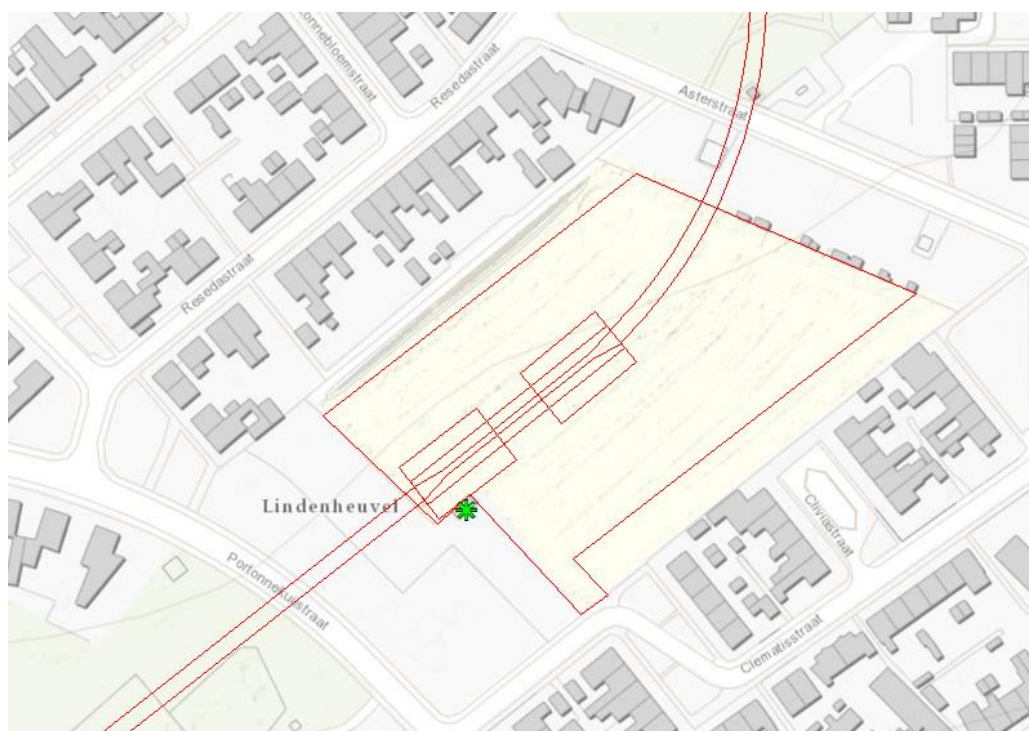
Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vleermuizen in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Verblijfplaatsen

Naast het werkterrein bij Lindenheuvel is een schuurtje aanwezig dat geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen (bij de groene asterisk in figuur 10). Het schuurtje heeft enkele dubbele muren van hout en golfplaat waar vleermuizen achter en tussen kunnen gaan zitten (zie foto 6).

Figuur 10: Locatie van het schuurtje dat geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. (Groene asterisk)

Foto 6: Schuurtje naast het werkterrein bij de Lindenheuvel dat geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vliegroutes

Er zijn binnen het plangebied geen vliegroutes aangetroffen. Wel zijn er in de omgeving vliegroutes aanwezig in de vorm van bomenrijen langs wegen.

Foerageergebieden

Er is binnen het plangebied foerageergebied aanwezig. Het gaat vooral om het bosgebied aan het noordelijke uiteinde van het traject. Er zijn echter voldoende alternatieve foerageergebieden in de omgeving aanwezig. Het gaat daarom niet om een cruciaal foerageergebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

Verblijfplaatsen

Het schuurtje bij de Lindenheuvel is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er worden geen effecten verwacht zolang het schuurtje niet wordt gesloopt. Indien het schuurtje wel wordt gesloopt dient nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik van het schuurtje als verblijfplaats door vleermuizen.

Vliegroutes

Er zijn geen vliegroutes aanwezig binnen het plangebied. Effecten zijn daarom uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen nodig ten aanzien van vliegroutes.

Foerageergebied

Een deel van het plangebied kan dienen als foerageergebied voor vleermuizen. Verlichting na zonsondergang en eventuele verwijdering van vegetatie kunnen negatieve effecten hebben op de vleermuizen die van deze gebieden gebruik maken. Er zijn echter voldoende alternatieven in de omgeving. Er is daarom geen aanvullend onderzoek nodig naar foerageergebieden.

Wel dienen volgens de Gedragscode van Tennet maatregelen getroffen te worden voor de niet cruciale foerageergebieden in het plangebied. Deze maatregelen worden verwerkt in een ecologisch werkprotocol. De volgende maatregelen zijn opgenomen in de gedragscode:

Als uit het vooronderzoek is gebleken dat de directe omgeving van de hoogspanningsmasten door vleermuizen worden gebruikt, worden de werkzaamheden in beginsel geheel bij daglicht uitgevoerd, om verstoring van vleermuizen te voorkomen. Als er zwaarwegende redenen zijn om 's nachts of in de schemering te werken, dan dient de lichtbron te worden voorzien van een afschermende kap. Deze kap dient te voorkomen dat het licht uitstraalt naar de omgeving en daarmee verstoring van het leefgebied van vleermuizen veroorzaakt. Deze maatregel is niet nodig gedurende maanden november t/m februari, als de vleermuizen zich in rust in hun winterverblijven bevinden.

Figuur 11: Gedragscode voor het bouwen en aanpassen van hoogspanningsmasten en –leidingen. Onderdeel: Zoogdieren (bron: uitsnede uit Gedragscode Tennet).

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten reptielen in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van de aanwezige biotoop en verspreiding worden deze ook niet in het plangebied verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermde soorten reptielen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep treden naar verwachting ook niet op. Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten amfibieën in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Er is binnen het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig. Bij het werkterrein parallel aan de bosweg ligt een waterplas op ca. 45 meter afstand. Het werkterrein bestaat echter puur uit grasland en is daarmee niet geschikt als voortplantings- of overwinteringsbiotoop voor streng beschermde of algemene soorten amfibieën.

Effectbespreking en vervolgstappen

Binnen het plangebied is geen biotoop aanwezig dat geschikt is als leefgebied voor amfibieën. Negatieve effecten op amfibieën zijn uitgesloten. Er zijn voor amfibieën geen vervolgstappen benodigd.

5.7 Vissen

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Er is geen oppervlaktewater binnen of in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen. Er zijn daarom ook geen beschermde soorten vissen aangetroffen in het plangebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er is geen oppervlaktewater of beschermde soorten vissen binnen of in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen. Effecten zijn daarmee uitgesloten. Er zijn voor beschermde vissen geen vervolgstappen benodigd.

5.8 Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde ongewervelden weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoeksgebied bekend zijn.

Tabel 2: Beschermde ongewervelden die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDDF).

Soort	Categorie Wn
Teunisbloempijlstaart	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Andere* = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Er is binnen het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig. Beschermde soorten libellen zijn daarmee uitgesloten. Uit de NDDF gegevens blijkt dat de teunisbloempijlstaart in de omgeving voorkomt. Deze soort heeft de teunisbloem, wilgenroosje, kattenstaart en basterdwederik als waardplant. Geen van deze waardplanten zijn aangetroffen in het plangebied. Ook is geen biotoop aangetroffen binnen het plangebied of in de directe omgeving waar deze waardplanten kunnen voorkomen. Ten tijde van het veldbezoek zijn de rupsen van deze soort verstoppt in de strooisellaag. Er zijn derhalve geen individuen waargenomen. Waardplanten van andere ongewervelden zijn ook niet waargenomen in het plangebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

Binnen het plangebied is geen biotoop aanwezig dat geschikt is als leefgebied voor beschermde soorten ongewervelden. Negatieve effecten op ongewervelden zijn uitgesloten. Er zijn voor ongewervelden geen vervolgstappen benodigd.

5.9 Samenvatting

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 4: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

Soortgroep	Soorten	Categorie Wn
Vogels	Broedvogels algemeen	V
Grondgebonden zoogdieren	Onder andere egel, aardmuis	Andere*
Vleermuizen	Niet cruciaal foerageergebied	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens Wn (artikel 3.10 Wn). Andere*= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Planten
- Reptielen
- Amfibieën
- Vissen
- Ongewervelden.

6 Conclusies

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Beschermd gebieden

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Grensmaas bevindt zich op een afstand van ongeveer 2 kilometer afstand. Gezien deze afstand zijn indirecte effecten door de werkzaamheden als gevolg van geluid, trillingen en licht uitgesloten. Het Natura 2000-gebied Grensmaas is niet opgenomen in het Programma Aanpak Stikstof (PAS) 2015-2021. In bijlage 3 van de PAS is voor dit Natura 2000-gebied aangegeven: *Er zijn geen instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen of soorten met stikstofgevoelig leefgebied.*

Dit betekent dat effecten als gevolg van tijdelijke stikstofuitstoot tijdens de aanlegwerkzaamheden op de voor het gebied aangewezen habitattypen of soorten zijn uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen nodig voor Natura 2000-gebieden.

Natuurzones provincie Limburg

Er vindt tijdelijk ruimtebeslag plaats op de bronsgroene landschapszone ter hoogte van het 150kV station aan de Bergerweg. Er vindt tijdelijk ruimtebeslag plaats op de zilvergroeene natuurzone parallel aan de Bosweg. Verder vindt er minimaal tijdelijk ruimtebeslag en mogelijk permanent ruimtebeslag plaats op de goudgroene natuurzone.

Vervolgstappen

Er is mogelijk toestemming nodig vanuit de provincie Limburg om in de goudgroene natuurzone te werken. Hierbij dient overleg plaats te vinden met de provincie Limburg over eventuele compensaties voor het ruimtebeslag.

Het tijdelijk ruimtebeslag op de zilvergroeene natuurzone en de bronsgroene landschapszone dient na afloop van de werkzaamheden te worden hersteld naar de oorspronkelijke situatie.

6.2 Beschermd soorten

Ontheffing Wet natuurbescherming

Door Tennet TSO is een Gedragscode opgesteld die goed is gekeurd door de minister van EZ. Deze Gedragscode is een van te voren goedgekeurde werkwijze voor veelvoorkomende werkzaamheden die door Tennet TSO worden uitgevoerd. Wanneer aan deze Gedragscode wordt gehouden is een ontheffing voor de Wet natuurbescherming niet nodig. Echter is de gedragscode geschreven op basis van de Flora- en faunawet en niet op basis van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat de gedragscode alsnog gebruikt kan worden, maar nog niet van toepassing is voor soorten die geen beschermd status onder de Flora- en faunawet hadden, maar wel onder de Wet natuurbescherming. In het geval van dit project is hier geen sprake van waardoor de Gedragscode voor alle soorten van toepassing kan worden verklaard.

Vervolgonderzoek en maatregelen

In het plangebied kunnen algemene broedvogels voorkomen, zowel in weide en akkerland als in struik- en bosgebied. Voor algemene broedvogels is geen nader onderzoek nodig, maar dient middels maatregelen effecten te worden voorkomen (zie hieronder). Verder is de vegetatie in het plangebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het gaat hier om niet cruciale foerageergebieden. Er hoeft daarom geen vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Dit geldt ook voor algemeen vrijgestelde soorten zoogdieren die in het plangebied worden verwacht.

Maatregelen

Er dient rekening gehouden te worden met de maatregelen die beschreven zijn in de Gedragscode van Tennet TSO.

- “Werkzaamheden worden in beginsel gepland in een groen gemarkeerde periode (zie natuurkalender in figuur 7). In die situatie zijn er geen aanvullende voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet, tenzij er jaarrond beschermde nesten voorkomen.
Werkzaamheden kunnen eveneens worden uitgevoerd in de oranje gemarkeerde periode als na vooronderzoek is gebleken dat zich geen broedende vogels op of rond het werkterrein bevinden.
Werkzaamheden worden in beginsel niet uitgevoerd tijdens de rood gemarkeerde periode en uitsluitend als na vooronderzoek is gebleken dat zich geen broedende vogels op of rond het werkterrein bevinden.
Aangetroffen broedende vogels, hun nesten en eieren dienen altijd te worden ontzien, ook buiten de genoemde broedperiode.”
- “Als uit het vooronderzoek is gebleken dat de directe omgeving van de hoogspanningsmasten door vleermuizen worden gebruikt, worden de werkzaamheden in beginsel geheel bij daglicht uitgevoerd, om verstoring van vleermuizen te voorkomen. Als er zwaarwegende redenen zijn om 's nachts of in de schemering te werken, dan dient de lichtbron te worden voorzien van een afschermende kap. Deze kap dient te voorkomen dat het licht uitstraalt naar de omgeving en daarmee verstoring van het leefgebied van vleermuizen veroorzaakt. Deze maatregel is niet nodig gedurende maanden november t/m februari, als de vleermuizen zich in rust in hun winterverblijven bevinden.”

Aanvullend op de maatregelen uit de Gedragscode dient de volgende maatregel genomen te worden:

- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

Colofon

Opdrachtgever Tennet TSO BV
dhr R. Voncken

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen:Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
3511SX Utrecht

Telefoon 0612836831

Ondertekenaar Dolf van der Gaag
Adviseur Ecologie

Projectnummer RA131587

Kenmerk B85-DGA-KA-1700032

© 2017, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I Wet- en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden gaan naar de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van EZ bevoegd gezag blijft. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn er geen grote wijzigingen in de nieuwe Wet natuurbescherming. Wel komt de aanwijzing van Beschermd Natuurmonumenten te vervallen, evenals de doelstellingen die al geformuleerd zijn voor bestaande Beschermd Natuurmonumenten.

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt

verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Programmatistische Aanpak Stikstofdepositie (PAS)

De Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) welke per 1 juli 2015 van kracht is geworden, is onveranderd opgenomen in het Besluit natuurbescherming. Stikstofdepositie vormde jarenlang een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstofdepositie een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de, voor stikstof gevoelige, natuur in die gebieden. Het PAS beoogt een oplossing te bieden voor dit probleem. Het doel is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Het programma bevat hiertoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (bronmaatregelen) en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (herstelmaatregelen). Het PAS is, inclusief de depositieruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passend beoordeeld. De gebiedsanalyses, die onderdeel uitmaken van het programma, vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau.

Voor vergunningaanvragen en verlening wordt gebruik gemaakt van het rekeninstrument AERIUS. De depositieruimte is alle ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die tussen 0,05 en 1 mol per hectare per jaar stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied veroorzaken. Voor deze laatste groep bestaat een meldingsplicht. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Soortbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten vervalt ten opzichte van de Flora- en faunawet voor een aantal soorten de bescherming, terwijl er ook ‘nieuwe soorten’ op de soortenlijsten zijn opgenomen. De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wn);
- 3) ‘andere soorten’ (artikel 3.10 Wn).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: ‘in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid’;
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 Wn)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Het bij ruimtelijke ontwikkelingen ook voor deze soorten kunnen werken met een goedgekeurde gedragscode is een belangrijk verschil met de Flora- en faunawet (geldig tot en met 31 december 2016).

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: ‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 Wn)

De categorie ‘andere soorten’ bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10:

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie ‘andere soorten’ van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h ‘in het algemeen belang’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie ‘andere soorten’ (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van EZ hebben ‘tabel 1 soorten’ van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn 19 soorten zoogdieren en 5 soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

Beleid provincies

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies. Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

Nee-tenzij principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent het NNN. Hieronder staat het beslisschema uit de brochure “Spelregels EHS” [ministeries LNV en VROM en de provincies] weergegeven.

Bijlage 2 Te amoveren masten

